

Dr hab. Monika Stanny, prof. IRWiR PAN
Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa
Polska Akademia Nauk w Warszawie

Warszawa, dn. 1 lutego 2024 r.

Recenzja

rozprawy doktorskiej **mgr. Piotra Wetoszki**

pt. „*Uwarunkowania dyfuzji oraz zróżnicowanie funkcji budżetów obywatelskich w Polsce i w Niemczech*”,

przygotowanej pod kierunkiem naukowym **prof. dr hab. Andrzeja Miszczuka**
na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, przy
udziale promotora pomocniczego **dr. Piotra Maleszyka**.

1. Podstawa formalna recenzji

Podstawą wykonania recenzji jest powołanie mnie przez Radę Naukową Instytutu Ekonomii i Finansów Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w dniu 26 października 2023 r. na recenzenta.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi stawianymi rozprawom doktorskim, powinny one stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego oraz wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej. Mając to na uwadze, przy ocenie rozprawy doktorskiej mgr. Piotra Wetoszki, przyjął następujące kryteria: znaczenie podjętej tematyki, poprawność w sformułowaniu celów i hipotez badawczych, metodykę badań, układ rozprawy, jej stronę warsztatową, ocenę zastosowanego piśmiennictwa oraz ocenę tej części rozprawy, która dotyczy omówienia wyników badań.

2. Podstawowe informacje o rozprawie

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska liczy łącznie 392 strony. Składa się na nią 5 rozdziałów merytorycznych, wstępu i zakończenia. Kolejne strony wypełnia zestaw wykorzystanej w pracy literatury krajowej i zagranicznej oraz wykaz źródeł internetowych, na które Doktorant się powołuje (łącznie 39 stron). Następnie znajdują się załączniki, na które składają się: kwestionariusz ankiety, tabele z wyniki analizy wariancji (pierwszą i drugą bazą danych) oraz arkusz ewaluacji budżetów obywatelskich. Ostatni załącznik ma błędy edytorskie i w związku z tym jego analiza jest utrudniona. Na końcu pracy jest spis rysunków i tabel.

3. Znaczenie tematu

Innowacje społeczne są odpowiedzią na współczesne problemy społeczno-gospodarcze z jakimi zmagają się lokalne społeczności. Są tematem poruszonym zarówno przez praktyków, jak i teoretyków z różnych obszarów nauk. Stanowią jedno z najważniejszych zagadnień w ramach ekonomii. Wydaje się, że coraz więcej badań powstaje na temat innowacji społecznych, zarządzania ich projektowaniem i realizacją, ale wciąż mało wiemy o mechanizmach rozprzestrzeniania się innowacji społecznych oraz o tym, jak ewoluują ich funkcje w toku dyfuzji. Jedną z takich innowacji jest budżet obywatelski (dalej BO). BO stał się interesującą formą partycypacji obywatelskiej w rozwoju lokalnym, a tym samym nowym sposobem tworzenia miejsc demokracji oddolnej. Jako elastyczny instrument planowania i podejmowania decyzji, oprócz lepszego wykorzystania wkładu obywateli, BO jest sposobem na dostosowanie polityk publicznych do potrzeb i oczekiwań obywateli. Bardzo często wraz z poprawą jakości przestrzeni publicznych, następuje też wzrost zdolności obywateli do uczestniczenia w zarządzaniu gminą. BO szczególnie w Polsce, mają potencjał do zwiększenia partycypacji obywatelskiej i wpływu społeczności na decyzje budżetowe. Ale czy mają potencjał do dyfuzji tej innowacji? Dobrze jest nie tylko rozpoznać proces w Polsce, ale i go porównać z krajem – jak się wydaje – bardziej doświadczonym w tej praktyce, jakim są wybrane do badań Niemcy. Identyfikacja czynników rozwoju BO, w tym szczególnie tych instytucjonalnych, a także badanie ich funkcji, na ile - w myśl założeń ekonomii instytucjonalnej - projekty budżetów obywatelskich generują dobra wspólne, a na ile są instrumentem w ręku władzy, wydaje się bardzo pożądanym obszarem do rozpoznania.

Kwestie, które Doktorant bada należy rozpatrywać także przy pomocy pojęć z zakresu socjologii, zarządzania, politologii i prawa. Tego typu interdyscyplinarne badania są wskazane, ale przedłożona do oceny rozprawa **wpisuje się w dyscyplinę ekonomia i finanse**. Interdyscyplinarne próby ujęcia problemu są dodatkowym atutem. Analizowane w niej zagadnienia należą do istotnych z zakresu polityki rozwoju lokalnego, polityki rozwoju społeczno-ekonomicznego, a więc i poprawy dobrobytu społeczności lokalnych zgodnie z zaleceniami OECD Regional Development Studies¹. Są one ważne zarówno z empirycznego, jak i aplikacyjnego punktu widzenia. Wybór tematu pracy uważam za trafny i uzasadniony.

¹ OECD 2019, *OECD Principles on Urban Policy*. Paris: OECD Centre for Entrepreneurship, SMEs, Regions and Cities. Retrieved May 23, 2021, from <https://www.oecd.org/cfe/Brochure-OECD-Principles-Urban->

4. Cele, hipotezy i zakres rozprawy oraz metodyka pracy

Cele pracy oraz hipotezy Doktorant zaprezentował we wstępie. Głównym celem była identyfikacja uwarunkowań rozprzestrzeniania się innowacji społecznej jaką jest BO oraz określenie konwergencji w zakresie określonych funkcji BO. Ponadto sformułowano pięć celów badawczych i jeden aplikacyjny (ostatni):

I. Identyfikacja instytucjonalnych uwarunkowań funkcjonowania oraz dyfuzji budżetów obywatelskich w Polsce oraz w Niemczech.

II. Typologizacja innowatorów oraz określenie etapów w cyklu życia innowacji, na jakich znajdują się budżety obywatelskie w Polsce i w Niemczech.

III. Określenie roli uwarunkowań przestrzennych w upowszechnianiu się budżetów obywatelskich w badanych państwach.

IV. Określenie dominujących funkcji polskich oraz niemieckich budżetów obywatelskich, a także identyfikacja kierunków ewolucji tych funkcji w toku dyfuzji.

V. Ocena jakości polskich oraz niemieckich budżetów obywatelskich jako innowacji społecznych.

VI. Zaproponowanie działań na rzecz podnoszenia jakości badanej innowacji z uwzględnieniem możliwości wymiany doświadczeń między innowatorami w Polsce oraz w Niemczech.

Realizacja celów wsparta została hipotezą główną i czterema hipotezami cząstkowymi. Hipoteza główna brzmi: W dyfuzji budżetów obywatelskich w Polsce i w Niemczech dochodziło do spływania oraz konwergencji ich funkcji jako innowacji społecznych. Hipotezy cząstkowe:

H I: Wpływ na dynamikę dyfuzji badanej innowacji w Polsce i w Niemczech miały uwarunkowania instytucjonalne, związane z aktywnością pośredników ogólnych oraz pośredników-ekspertów.

H II: Dyfuzji innowacji w obu badanych państwach sprzyjała bliskość przestrzenna samorządów oraz występujące między nimi zależności funkcjonalne, związane z hierarchią sieci osadniczej.

[Policy.pdf](#); OECD 2019, *OECD Regional Development Ministerial: Megatrends: building better futures for regions, cities and rural area*, Athens, Greece on 19-20 March 2019. (OECD Principles on Urban Policy and OECD Principles on Rural Policy). Paris: *OECD Centre for Entrepreneurship, SMEs, Regions and Cities*. Retrieved January 23, 2021, from <https://www.oecd.org/regional/ministerial/documents/urban-rural-Principles.pdf>; OECD 2020, *Rural Well-being: Geography of Opportunities*, <https://doi.org/10.1787/d25cef80-en>; OECD 2022, *Urban-Rural Linkages in Poland*, <https://doi.org/10.1787/fa744789-en>.

H III: W polskich i niemieckich budżetach obywatelskich funkcja gospodarowania środkami publicznymi oraz funkcja kształtowania struktur współzarządzania realizowane były w sposób wybiórczy.

H IV: Spłycając funkcjonalności badanej innowacji sprzyjała ewolucja atrybutów samej innowacji.

Cele badawcze układają się w logiczny ciąg. Uwagę jaką wnoszę w tej części recenzji, to sformułowanie głównego celu pracy. Uważam, że ani uzupełnienie luki badawczej, ani analiza porównawcza nie jest celem badania naukowego, a tylko środkiem do osiągnięcia celu. Dysertacje doktorskie co do zasady uzupełniać muszą lukę badawczą danego zagadnienia i ta dysertacja to czyni. Ale celem naukowym jest naukowe poznanie badanej rzeczywistości i choć Doktorant w pracy tego dokonuje, to jednak poprawnie celu głównego nie sformułował. Podobnie, analiza jest tylko metodą badania. Cel główny wynika już z samego tytułu jest nim identyfikacja uwarunkowań dyfuzji/rozprzestrzeniania się innowacji społecznej jaką jest BO oraz rozpoznanie stopnia/skali konwergencji w zakresie funkcji BO.

To że badanie oparł Doktorant na BO w Polsce i Niemczech jest niczym innym jak zakresem przestrzennym badania. I w związku z tym, że Niemcy i Polska różnią się pod bardzo wieloma aspektami, charakterystykami, uwarunkowaniami funkcjonowania BO, to zdziwiona byłam faktem sformułowania hipotez wspólnych dla obu tych krajów. Aż chce się zapytać Doktoranta przy każdej hipotezie „czy oraz jak, jaki, jakie” są w Polsce i Niemczech różnice? A pytanie to wynika z poziomu zunifikowania hipotez dla tych różnych systemów państwowych, w związku z tym czy eksplikatywnie mają one charakter uniwersalny bez względu na państwo?

Zakres czasowy jest zdeterminowany wprowadzeniem BO po raz pierwszy w danym kraju, ale ostatecznie ze względu na ograniczenie przedmiotu badania do budżetów obywatelskich z wydzieloną kwotą, zawężono ramy czasowe do lat 2009-2020. W pracy zatem odpowiednio określony został zakres przestrzenny i czasowy, który jest kompromisem pomiędzy tym co chciałoby się zbadać przy tak postawionych problemach badawczych, a tym co dostępne/możliwe do empirycznego badania. Możliwie precyzyjne i dokładne podejście do badanej tematyki wymagało wykorzystania różnego rodzaju danych, pochodzących z różnych źródeł. Większość informacji pozyskano przy pomocy analizy danych zastanych. W przypadku Polski punktem wyjścia był przegląd dostępnych danych dla wszystkich gmin na portalach internetowych samorządów, materiałów w Biuletynach Informacji Publicznej, z archiwalnych statystyk udostępnianych przez Związek Miast Polski,

raportu NIK, barometru budżetu obywatelskiego autorstwa B. Marteli i in. Publikowanego przez Instytut Rozwoju Miast i Regionów. Analiza danych dla Niemiec opierała się na informacjach zebranych w serwisie buergerhaushalt.org, współtworzonym przez organizację Kommunen in der Einen Welt oraz Federalną Agencję ds. Edukacji Politycznej. Recenzent uznaje, że podstawę analiz stanowiły dane, których sposób gromadzenia jest jednym z wyznaczników nowatorskiego charakteru rozprawy. Doktorant bowiem skonstruował dwie bazy danych: jedną dla samorządów gminnych realizujących innowację w Polsce oraz oddzielnej dla gmin i ich jednostek pomocniczych w Niemczech. W celu weryfikacji oraz uzupełnienia danych Doktorant przeprowadzał w wybranych gminach ankietę dotyczącą w szczególności roku wdrożenia budżetu obywatelskiego oraz lat jego realizacji, a także funkcjonowania badanej innowacji w roku 2020 i w kolejnych, w związku z wybuchem pandemii. To odpowiedni dobór źródeł, który robi duże/dobre wrażenie. Doktorant sprawnie się w nich porusza, szczególnie w danych wtórnych.

Zgromadzone dane poddane zostały analizie statystycznej, w tym m.in. do porównań zbiorów danych dla badanych państw wykorzystano jedno- i dwuwymiarową analizę wariancji bez powtórzeń. Przeprowadzono także analizę autokorelacji w przestrzeni, która służy badaniu zależności prawdopodobieństw występowania danego zjawiska w sąsiadujących ze sobą jednostkach. Uzupełnienie metod ilościowych stanowiły porównawcze studia przypadków.

Podjęte badania należy uznać za zrealizowane z należyтым wykorzystaniem warsztatu metod i technik badawczych, typowych dla dyscypliny ekonomia i finanse. Generalnie, szczegółowa lektura rozprawy mgr. Piotra Wetoszki upoważnia do stwierdzenia, że cele badawcze sformułowane zostały poprawnie i wyznaczył kierunek oraz tok badań. Doktorant przedstawiając, analizując i oceniając uzyskane w trakcie badań wyniki, konsekwentnie odwoływał się do postawionych hipotez badawczych.

5. Struktura pracy i ocena zastosowanego piśmiennictwa

Struktura pracy jest poprawna i zgodna z koncepcją badawczą. Praca składa się z pięciu rozdziałów oraz wstępu i zakończenia. W rozdziale pierwszym przedstawiono przedmiot badania na tle teoretycznego dorobku dyscypliny ekonomii i finansów, a także dyscyplin pokrewnych. Odwołano się przede wszystkim do prac z zakresu ekonomii instytucjonalnej oraz ekonomii innowacji, ze szczególnym uwzględnieniem badań nad uwarunkowaniami dyfuzji innowacji społecznych.

W drugim rozdziale przedstawiono kluczowe uwarunkowania, w tym te o charakterze instytucjonalnym oraz przestrzennym, wpływające na dynamikę dyfuzji oraz zróżnicowanie funkcji budżetów obywatelskich na świecie. Przedstawiono oraz porównano „typy idealne” budżetów obywatelskich, wraz z przypisywanymi im przykładami procedur realizowanych na świecie. Zaproponowano także szczegółowe kryteria ich typologizacji, znajdujące zastosowanie w badaniach europejskich wariantów innowacji.

W rozdziale trzecim przedstawiono porównanie prawno-administracyjnych podstaw funkcjonowania budżetów obywatelskich w obu państwach, z uwzględnieniem regulacyjnej roli pośredników odgórnych oraz zróżnicowanych zadaniach pełnionych przez pośredników-ekspertów. Rozważania w trzecim rozdziale rozprawy pozwoliły na sprawdzenie pierwszej hipotezy cząstkowej dotyczącej instytucjonalnych uwarunkowań funkcjonowania badanej innowacji. Stanowiły one jednocześnie istotny etap w procesie sprawdzania hipotezy trzeciej, odnoszącej się do zróżnicowania funkcji budżetów obywatelskich, jak również hipotezy czwartej, związanej z ewolucją atrybutów innowacji.

Rozdział czwarty ma charakter analizy empirycznej. Rozpoczyna się od przedstawienia dynamiki dyfuzji w ujęciu ilościowym oraz przestrzennym. Kolejnym etapem badania była identyfikacja oraz określenie cech poszczególnych kohort innowatorów. Badanie to stanowiło podstawę przeprowadzonej w kolejnym kroku analizy autokorelacji przestrzennej, pozwalającej na identyfikację efektów sąsiedzkich oraz hierarchicznych w procesie dyfuzji innowacji w Polsce oraz w Niemczech.

W rozdziale piątym wykorzystano metody analizy statystycznej do porównania funkcjonalności popularnych w obu badanych państwach modeli budżetów obywatelskich. Przy pomocy porównawczych studiów przypadku dokonano pogłębionej oceny reprezentatywnych procedur na trójstopniowej skali jakości innowacji społecznych: od innowacji instrumentalnej do instytucjonalnej. Stanowiło to istotny etap w procesie formułowania przewidzianych w aplikacyjnym celu rozprawy rekomendacji dotyczących kształtowania procesu dyfuzji badanej innowacji w Polsce oraz w Niemczech. Wyniki badań zaprezentowane w tym rozdziale umożliwiły sprawdzenie drugiej hipotezy cząstkowej, związanej z określeniem zakresu realizacji funkcji badanej innowacji, a także wsparły proces sprawdzania hipotezy czwartej, odnoszącej się do atrybutów budżetów obywatelskich.

Wykorzystana w toku badań literatura przedmiotu jest imponująca, dobrze dobrana, o interdyscyplinarnym charakterze, zarówno krajowa jak i zagraniczna. Doktorant sprawnie

porusza się w piśmiennictwie anglojęzycznym i niemieckojęzycznym. Przypisy mają zapis prawidłowy. Pozostałe odwołania o charakterze dygresyjny lub uzupełniającym, choć jest ich wiele, nie powodują odczucia „zbędności”/przesytu. Łącznie przypisów dolnych jest niemal 1000. Na co jednak recenzent chciałaby zwrócić uwagę Doktorantowi, to na wielkość stosowanych pojęć i kryteriów kategoryzacji. Otóż w nauce *entia non sunt multiplicanda praeter necessitatem* i warto stosować jedną ze złotych zasad, nazywaną zasadą ekonomii myślenia. Chodzi o to, by w wyjaśnianiu zjawisk/procesów dążyć do prostoty, wybierając takie wyjaśnienia, które opierają się na jak najmniejszej liczbie pojęć, kryteriów, cech, wariantów i założeń. Jako recenzent przyznaję, że czytanie tej pracy wymagało dużej czujności by nie pogubić się w gąszczu cech, kryteriów, warunków i kategorii. Redukcja tej złożoności nosi potocznie nazwę brzytwy Ockhama.

6. Wyniki badań i ich praktyczne zastosowanie

Doktorant w toku swoich badań dokonał weryfikacji wszystkich hipotez, które ostatecznie składają się na główną hipotezę rozprawy, która dotyczy spływania się oraz konwergencji funkcji budżetów obywatelskich w Polsce i w Niemczech. Przykładowo H1, s. 158, H2, s. 256 i 271, H3 s. 257, 266, 271 i H4 s.187, 257.

Wyniki badań dotyczą uwarunkowań procesu dyfuzji innowacji BO, w Polsce i Niemczech. I tak, uwarunkowania instytucjonalne, takie jak działalność pośredników odgórnych i pośredników ekspertów oraz brak ram prawnych, miały istotny wpływ na dyfuzję innowacji w obu krajach. Kilka ważnych wyników badań – w ocenie recenzenta – warto jeszcze przytoczyć. W Polsce brak uregulowań prawnych sprzyjał dyfuzji innowacji od dołu, podczas gdy w Niemczech aktywność władz krajów związkowych była istotna na początku, jednak z czasem jej rola słabła. Pośrednicy-eksperci odgrywali istotną rolę w procesie dyfuzji innowacji, przy czym różnice w tradycjach sektora ekonomii społecznej między Polską a Niemcami miały wpływ na ich funkcje. W Polsce, w reakcji na niechęć administracji samorządowej do współpracy międzysektorowej, organizacje pozarządowe stawały się rzecznikami innowacji. W Niemczech natomiast partie polityczne i organizacje pozarządowe miały bliższe relacje z sektorem publicznym, co wpłynęło na różnice w funkcjonowaniu budżetów obywatelskich. W Polsce często BO stanowił narzędzie alokacji (wynikało to ze słabości administracji samorządowej), podczas gdy w Niemczech funkcja ta była szersza i obejmowała również aspekty *empowermentu* społecznego. Dla dyfuzji innowacji były istotne interakcje pomiędzy różnymi aktorami zewnętrznymi i wewnętrznymi. W Polsce impulsy

odgórne były kluczowe, zwłaszcza dla mniejszych gmin, podczas gdy w Niemczech pojawiały się w formie pierścieni koncentrycznych, co sprzyjało rozprzestrzenianiu się innowacji.

Jako aplikacyjny wymiar badania Doktorant proponuje przemyślane działania dla wspierania procesu dyfuzji BO, zwracając uwagę na konieczność uwzględnienia różnic instytucjonalnych i kontekstualnych w obu krajach. Proponuje także wykorzystanie danych ilościowych do monitorowania dynamiki zmian oraz elastyczność w stosowaniu regulacji prawnych dotyczących budżetów obywatelskich.

Ocena tej części rozprawy doktorskiej która dotyczy omówienia wyników badania jest wysoka, choć zastanawia mnie jeden aspekt, dlaczego doktorant przyjął wyłącznie eksploracyjny charakter hipotez? Analizując proces dyfuzji BO, Doktorant zwraca uwagę na różnice w obu krajach. I np. w H I zakłada, że „Wpływ na dynamikę dyfuzji badanej innowacji w Polsce i w Niemczech miały uwarunkowania instytucjonalne, związane z aktywnością pośredników odgórnych oraz pośredników-ekspertów.” Jednak sprawdzając H I Doktorant pisze: „działalność pośredników-ekspertów oraz pośredników odgórnych w istotny, choć odmienny sposób kształtowała dyfuzję budżetów obywatelskich w Polsce i w Niemczech” (s. 158). Dalszy komentarz dotyczy także H II i H III. Otóż za każdym razem Doktorant dowodzi różnic pomiędzy krajami, ale żadna hipoteza nie wychodzi poza stwierdzenie występowania faktów/rzeczy/zjawisk. Moje pytanie jest zatem czy możliwe było sformułowanie hipotezy eksplikacyjnej? Odpowiedź proszę uzasadnić.

Sformułowane w recenzji pytania i uwagi wynikają z ciekawości recenzenta, uruchomionej w trakcie poznawania tej bogatej problemowo pracy. Obrona doktoratu będzie doskonałą okazją do dokonania uzupełnienia. Dlatego skieruję do Pana Doktoranta jeszcze jedno pytanie. Tytułem wprowadzenia, mam wrażenie, że utożsamia się Pan z poglądem autorów, którzy uznają fundusz sołecki jako szczególną formę budżetu obywatelskiego, którą łączy z badaną innowacją tylko obecność wydzielonej puli środków. Ponadto, fundusz sołecki na tle budżetu obywatelskiego w Polsce jawi się jako narzędzie służące nie tyle angażowaniu mieszkańców w proces gospodarowania środkami publicznymi, co instrument swoistej „dotacji sołeckiej” – stanowiącej mechanizm wzmacniania roli sołtysa w pozyskiwaniu dodatkowych i częściowo zwrotnych środków z budżetu państwa. Dlaczego Pan tak uważa i w jaki sposób mogłaby przebiegać transformacja takiego funduszu, by nadać mu bardziej partycypacyjny/obywatelski charakter?

7. Strona warsztatowa – ocena formalna

Redakcja pracy jest bez zarzutów zarówno pod względem technicznym, interpunkcyjnym i redakcyjnym. Doktorant posługiwał się językiem poprawnym od strony stylistycznej i komunikatywnej. Nieznaczna ilość redakcyjnych niedopatrzeń, pozwala mi na pominięcie ich wyszczególnienia.

8. Konkluzja

Analiza całości recenzowanej rozprawy doktorskiej mgr. Piotra Wetoszki pozwala na stwierdzenie, iż badanie innowacji społecznej budżetów obywatelskich w Polsce i Niemczech poprzez przyjęcie perspektywy instytucjonalnej pozwoliło na kompleksową analizę procesu i weryfikację hipotez.

Walorem pracy jest nowatorska ilustracja empiryczna zagadnienia, innowacyjna baza danych, obszerna literatura właściwie spożytkowana w rozważaniach, co razem stanowi istotny wkład w rozwój wiedzy na temat uwarunkowań i dyfuzji innowacji społecznej jaką jest budżet obywatelski. W pracy zastosowano różne metody analizy badanych zjawisk i umiejętnie wykorzystano kilka źródeł informacji, które sprawnie łączono konsekwentnie dążąc do realizacji kolejnych celów badawczych. Rozważania są prowadzone w sposób logiczny, rzeczowy i z doskonałą znajomością problematyki. Z tego względu wnioskowanie jest merytorycznie dobrze udokumentowane. W ten sposób Doktorant zaprezentował dobry warsztat badawczy. W związku z tym składam wniosek o wyróżnienie rozprawy doktorskiej. Dokonując oceny całości pracy, pragnę jednoznacznie wyrazić opinię, iż stanowi ona oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wskazując na wysoki poziom wiedzy teoretycznej jej Autora oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia przez niego pracy naukowej.

Biorąc pod uwagę wszystkie przyjęte kryteria oceny, stwierdzam, iż recenzowana przeze mnie rozprawa doktorska Pana mgr. Piotra Wetoszki pt. „Uwarunkowania dyfuzji oraz zróżnicowanie funkcji budżetów obywatelskich w Polsce i w Niemczech” spełnia wymagania stawiane rozprawom doktorskim w obowiązujących przepisach i wnoszę do Rady Naukowej Instytutu Ekonomii i Finansów Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie o jej dopuszczenie do publicznej obrony.

Dr hab. Monika Stanny